

DCIDOB 92. Perú.

Introducció

El Perú dels mil colors, de les mil cares i olors diferents; el Perú divers, de la selva, de la serra, de la costa; el Perú aimara, quítxua, crioll i mestís, africà, i asiàtic, amazònic..., de gran diversitat de llengües i cultures; els perús que conviuen dins la mateixa frontera; el país privilegiat en riqueses naturals, en l'enorme biodiversitat –patrimoni de tots els peruans, però també del conjunt de la humanitat–, aquest Perú de les mil potencialitats, no acaba de trobar la tranquil·litat. Com subratlla el periodista Ramiro Escobar en el seu article sobre la Comisión de la Verdad y la Reconciliación (CVR), els dos últims anys, al Perú “s’han continuat presentant diversos episodis de violència, menors que durant les dues dècades estudiades per la CVR, però que demostren que les 69.280 víctimes que aquesta comissió va reportar revelaven una fissura que aquest país, tan bell però alhora tan dolgut, no aconsegueix tancar”.

El moment de canvi i noves esperances que va suposar l’inici d’un nou període polític, amb l’elecció el 2001 d’Alejandro Toledo com a president del país i el tancament d’un capítol fosc en la història recent del Perú –marcat per la corrupció i l’autoritarisme encarnat pel fugit Fujimori–, ha quedat enrere. De les expectatives inicials s’ha passat progressivament a un cert desencís en el si de la societat peruana. El canvi no té ni ha tingut un camí fàcil, i més si tenim en compte que l’herència rebuda ha estat força descoratjadora. El Perú d’avui, malgrat certes millores en l’economia –però que no s’han traslladat encara a la vida quotidiana– i en les polítiques d’anticorrupció i descentralització, manté les desigualtats seculars i una pobresa que abasta més de la meitat de la població, la qual arriba a ser extrema per a gairebé el 25% d’aquesta, amb marcades diferències tant geogràfiques com entre el món urbà i rural; la població peruana veu com la prosperitat que s’apunta no es tradueix de moment en un major benestar, com malgrat l’Informe de la CVR el racisme, l’exclusió i la desigualtat continuen presents i com alguns polítics són incapaços de reconèixer els seus errors passats.

Conèixer el rerefons de la realitat peruana és l’objectiu principal d’aquest *Dcidob*. Per això s’analitza la política, l’economia i la societat del país, com també la seva política exterior, regional i internacional, amb els seus encerts i les seves mancances; tot plegat per entendre el camí iniciat i les possibles vies de sortida cap a un desenvolupament més sostenible, tant pel conjunt dels ciutadans del Perú com per l’entorn natural privilegiat en què habiten. En aquest sentit, després d’aprofundir en la rica biodiversitat del país, l’interès d’aquest monogràfic se centra també en altres qüestions fonamentals: d’una banda, en la tasca, les conclusions i els resultats de l’esmentada Comisión de la Verdad y la Reconciliación, l’èxit del treball de la qual és molt important per la present i futura convivència al país; de l’altra, en el recorregut cultural que ens ofereix Rafael Drinot a través dels avatars d’un grup de teatre on se’ns mostra que malgrat els cops de la Història, la cultura del país es manté i es renova, resorgeix de les dificultats per reivindicar i reflectir els sofriments, però també les esperances. I finalment, en la qüestió indígena: qui s’autodenomina, actualment, indi al Perú? Quins tipus d’organitzacions índies existeixen? Quines són les seves demandes? Qüestions a les quals intentem donar resposta.

Tanquem el monogràfic oferint una visió de la diàspora, l’emigració peruana, un fenomen que s’ha anat aguditzant durant els últims anys. Precisament, un dels principals destins d’aquesta emigració, a més dels països del seu entorn, és Espanya i molt concretament Catalunya.

En definitiva, com diu un dels informes del PNUD, “als inicis del segle XXI, el Perú continua essent una promesa de millors oportunitats per viure”. El repte que s’obre davant de milions de peruanes i peruans és començar a fer d’aquesta promesa una realitat.